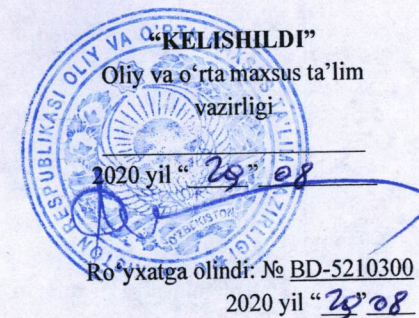

	18. www.gov.uz
7.	Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil "29" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil "29" 08 dagi 452 - sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.
8.	Fan/modul uchun mas'ular: D.I. Madaminova - TDSHU, "Sharq mamlakatlari siyosati va xalqaro munosabatlar" kafedrasini mudiri, siyosiy fanlar nomzodi, dotsent H.I. Mustapova - TDSHU, "Sharq mamlakatlari siyosati va xalqaro munosabatlar" kafedrasini katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: M.M. Baxadirov - JIDU, siyosiy fanlar nomzodi, (turdosh OTM) E.S. Sultonova - JIDU, siyosiy fanlar doktori, professor (turdosh OTM)

70

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

**O'RGANILAYOTGAN MINTAQA MAMLAKATLARI SIYOSIY TARIXI
(MAMLAKATLAR BO'YICHA)**

FAN DASTURI

Bilim sohasi: 200000 – Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi: 210000 – Sotsiologiya va psixologiya
Ta'lim yo'nalishi: 5210300 – Siyosatshunoslik

Toshkent-2020

Fan/modul kodi IMST234		O'quv yili 2020-2021	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	O'rganilayotgan mamlakatlari	mintaqa xalqaro	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda o'rganilayotgan mintaq mamlakatlari xalqaro munosabatlarida va jahon siyosiy maydonida kechayotgan siyosiy jarayonlar mohiyati, tendensiyasi va ularning ishtirokchilari haqida umumiy tasavvur hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi: halqaro siyosiy jarayonlar tendensiyasini ko'rsatib berish; halqaro munosabatlar qonuniyatlarini o'rgatish; halqaro munosabatlar paradigmaları haqida tasavvur hosil qilish; halqaro munosabatlarni tadqiq etuvchi maktablar haqida xabardor qilish; halqaro munosabatlar tizimlaridan ishtirokchilari, ularning maqsadi va vazifalari, manfaatlari haqida ma'lumotlar berish. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Kirish. O'rganilayotgan mintaq mamlakatlari siyosiy tarixi faniga kirish, kursning maqsad va vazifalari, siyosiy tarixni o'rganish usullari O'rganilayotgan mintaq mamlakatlari siyosiy tarixi faniga kirish, fanning asosiy tushunchalari, kursning maqsad va vazifalari, o'rganilayotgan mintaq siyosiy tarixi xususiyatlari, siyosiy tarixni o'rganish usullari 2-mavzu. Jahon siyosati tarixiga umumiy sharh. “Vestfal shartnomasi”, Vestfal tizimining yuzaga kelishi, Vena tizimi, “Yevropa pentarxiyasi” tashkil qilinishi, Versal sulhi, Versal davri siyosiy tarixi xususiyatlari, Ikkinchi jahon urushidan so'nggi Yalta-Potsdam tizimi, dunyoda siyosiy kuchlarning yangicha taqsimoti, Belovej davri va dunyo siyosiy strukturasiidagi tronformatsiya jarayonlari				

mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.	
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Фармонов Р.Ф. Халқаро муносабатлар тарихи. (Ўқув қўлланма) – Т.: 2015. 2. Хидоятлов Г.А. Основы дипломатии (учебное пособие). – Т., 2002. – 335 с. 3. Гиясов Б.Т. Дипломатия Египта (монография). – Ташкент, 2000. – 132 с. 4. Гиёсов Б., Камилжанов А., Мустапова Х. Международные отношения и дипломатия на современном этапе Т.: ТошДШИ, 2009. 5. Жўраев С. Замоновий халқаро муносабатлар Т.: Шарк, 2007. Qo'shimcha adabiyotlar 6. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истикболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11. 7. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: “Ўзбекистон”, 2016.- 56 б. 8. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: Ўзбекистон, 2017. - 48 б. 9. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан қураамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017. - 488 б. 10. Алимов Р. Центральная Азия: общность интересов. – Ташкент: Шарк. – 2005.(Монография) Axborot manbaalari 11. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 12. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 13. www.tradingeconomics.com – ekonomicheskie pokazateli 14. www.jahon.uz 15. www.mid.uz 16. www.pv.uz 17. www.centrasia.uz

	27. Xalqaro tashkilotlarning turlari; Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	V Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Kursining predmeti, maqsadi va vazifalari, o'rganilayotgan mintaq mamlakatlari xalqaro munosabatlari tarixi va uning siyosiy rivojlanish xususiyatlari, mazkur sohadagi tadqiqotlarning asosiy maktablari va yo'nalishlari haqida; halqaro munosabatlarda kechayotgan jarayonlarning qonuniyatlari; halqaro munosabatlarning ishtirokchilari va ularning manfaatlarini shakllantirish mexanizmlari; halqaro munosabatlarni tadqiq etuvchi maktablar yondashuvlarining asosiy tendensiyalari to'g'risida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • halqaro munosabatlarning hozirgi tendensiyalarini tahlil qilishda bashorat qilish; halqaro munosabatlarning zamonaviy maktablarning tajribalari, xalqaro munosabatlardagi asosiy namoyandalar qarashlarini va ularning nazariy merosi asoslarini bilishi va foydalana olishi, xalqaro munosabtlar nazariyasi masalalarini ijodiy tahlil qila olish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>. • bilimlarni mustaqil to'ldirib borish; kompyuter texnikasi va ahborot tizimlaridan foydalanish; o'z mexnatini tashkil etish, o'z kasbiy faoliyatida zarur bo'lgan axborotni to'plash, saqlash va qayta ishlashning usullarini bilish; yangi bilimlarni ola bilish, zamonaviy ahborot-ta'lim texnologiyalarini qo'llay talaba dunyo siyosiy rivojlanish jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, iqtisodiy rivojlanish muammolari bo'yicha yechimlar qabul qilish <i>malakasiga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil

3-mavzu. Amir Temur davridan XVIII asrning so'nggi choragigacha bo'lgan bosqichda xalqaro munosabatlar Xalqaro munosabatlar tarixida Amir Temur va temuriylar davlatining tutgan o'rni, Xalqaro munosabatlar tarixida Uyg'onish, Reformatsiya va dengiz yo'llarining ochilish davri. Niderlandlarning mustaqillik uchun kurashi. O'ttiz yillik urush. Angliyada fuqarolar urushi va uning oqibatlari. 4-mavzu. XVIII asrning so'nggi choragidan XIX asrning oltmishinchi yillarigacha bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar Shimoliy Amerikada mustaqillik uchun olib borilgan kurash va AQShning tashkil topishi, Angliyada sanoat to'ntarilishi va uning tarixiy ahamiyati, Buyuk fransuz inqilobi va Napoleon urushlari davrida xalqaro munosabatlar, Vena kongressi va uning qarorlari. 1815-1847 yillardagi xalqaro munosabatlar, munosabatlar, XIX asrning 50-60 yillaridagi xalqaro munosabatlar. 5-mavzu. XIX asrning 60 yillaridan to birinchi jahon urushi tugagunga qadar bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar Bismark diplomatiyasi va uning xalqaro munosabatlardagi roli, XIX asrning 70-90 yillarida xalqaro munosabatlar, XIX asr oxiri - XX asr boshlarida xalqaro munosabatlar, Birinchi jahon urushi va uning oqibatlari, XIX asr oxiri - XX asr boshlarida aloqa vositalarining takomillashuvi. 6-mavzu. 1918 yildan ikkinchi jahon urushi tugagunga qadar bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar 1918-1923 yillarda xalqaro munosabatlar, Barqarorlashuv yillarida xalqaro munosabatlar, Jahon iqtisodiy inqirozi va urush o'choqlarining vujudga kelishi, Ikkinchi jahon urushi arafasidagi xalqaro vaziyat, Ikkinchi jahon urushi yillarida xalqaro munosabatlar. 7-mavzu. Ikkinchi jahon urushi yillaridan keyingi davrda xalqaro munosabatlar Sovuq urushning kelib chiqish sabablari va 1946-1960 yillarda xalqaro munosabatlar, XX asrning 60-80 yillarida xalqaro munosabatlar, Mustamlakachilikning barham topishi va imperiyalarning qulashi. 8-mavzu. O'rganilayotgan mintaq mamlakatlari siyosiy tarixi xususiyatlari O'rganilayotgan mintaq davlatlari rivojlanish tendensiyalari. Mintaqa davlatlari siyosiy, iqtisodiy, madaniy rivojlanishi tarixi 9-mavzu. O'rganilayotgan mintaq integrasion jarayonlari tarixi O'rganilayotgan mintaqadagi integrasion birlashmalar va integrasion jarayonlari tarixi. Mintaqaviy integratsiya dinamikasi. Mintaqa integrasion jarayonlarning salbiy va ijobiy xususiyatlari.	
---	--

10-mavzu. O'rganilayotgan mintaqa ikki tomonlama munosabatlari dinamikasi

O'rganilayotgan mintaqa mamlakatalari ikki tomonlama munosabatlari asosiy yo'nalishlari. Siyosiy, iqtisodiy, madaniy xamkorlik siyosiy tarixi

11-mavzu. O'rganilayotgan mintaqa ko'p tomonlama munosabatlari siyosiy rivojlanish tarixi

O'rganilayotgan mintaqa mamlakatalari ko'p tomonlama munosabatlari asosiy yo'nalishlari. Ko'p tomonlama siyosiy, iqtisodiy, madaniy hamkorlik rivojlanish tarixi

12-mavzu. O'rganilayotgan mintaqa xavfsizlik masalalari va mintaq muammolari hal etishda davlatlararo xamkorlik masalalari

O'rganilayotgan mintaq mamlakatalari xavfsizlik masalalari. Mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlashda davlatlararo xamkorlik munosabatlari tarixi. Terrorizmga qarshi kurashda davlatlararo hamkorlik xususiyatlari.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. O'rganilayotgan mintaq mamlakatlari siyosiy tarixi faniga kirish, kursning maqsad va vazifalari, siyosiy tarixni o'rganish usullari
2. Jahon siyosati tarixiga umumiy sharh.
3. Amir Temur davridan XVIII asrning so'nggi choragigacha bo'lgan bosqichda xalqaro munosabatlar
4. XVIII asrning so'nggi choragidan XIX asrning oltmishinchi yillarigacha bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar
5. XIX asrning 60 yillaridan to birinchi jahon urushi tugagunga qadar bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar
6. 1918 yildan ikkinchi jahon urushi tugagunga qadar bo'lgan davrda xalqaro munosabatlar
7. Ikkinchi jahon urushi yillaridan keyingi davrda xalqaro munosabatlar
8. O'rganilayotgan mintaq mamlakatlari siyosiy tarixi xususiyatlari
9. O'rganilayotgan mintaq integrasion jarayonlari tarixi
10. O'rganilayotgan mintaq ikki tomonlama munosabatlari dinamikasi
11. O'rganilayotgan mintaq ko'p tomonlama munosabatlari siyosiy rivojlanish tarixi
12. O'rganilayotgan mintaq xavfsizlik masalalari va mintaq muammolari hal etishda davlatlararo hamkorlik masalalari

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan

auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ingliz burjua revolyusiyasi diplomatiyasi (1640-1660 yillar)
2. Amerika burjua inqilobi diplomatiyasi (1775-1794 yillar)
3. Napoleon imperiyasining inqirozi
4. 1848-1849 yillardagi inqiloblar davridagi Yevropa diplomatiyasi
5. Britaniya tomonidan Hindistonning istilo etilishida diplomatiyaning o'rni.
6. XIX asrning I-yarmida Eron, Afg'oniston va Markaziy Osiyo hududidagi diplomatik kurash
7. Siyosiy kuchlar taqsimoti hamda 1914 yil yozida yuzaga kelgan xalqaro vaziyat
8. 1914 yil yoziga kelib xalqaro vaziyat va kuchlar munosabatlari
9. Parij tinchlik shartnomasi, Versal tizimining shakllanishi
10. XX asrning 20-yillarida diplomatiya
11. XX asrning 30-yillarida diplomatiya
12. Ikkinchi jahon urushi arafasida (1939-45 yy.) xalqaro munosabatlar va diplomatiya
13. XMning Yalta-potstdam tizimi
14. Xalqaro munosabatlarda siyosiy realizm;
15. Xalqaro munosabatlarda siyosiy liberalizm;
16. Xalqaro siyosatni tahlil qilishda modellarning turlari va ishlab chiqish texnologiyalari;
17. Markaziy Osiyo intergasiyasining istiqbollari;
18. NATOning dokrinalarini o'zgarish istiqbollari;
19. AQShning global strategiyasi;
20. Xalqaro siyosatda energetika muammolari;
21. Xalqaro tizim tushunchasi;
22. Xalqaro xavfsizlikni ta'minlashda buyuk davlatlar va xalqaro tashkilotlarning roli;
23. Kashmir muammosi;
24. Xalqaro xavfsizlik tushunchasi;
25. Xalqaro siyosatda xarbiy salohiyat;
26. BMTning islohatlari;